

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՀԱԻԱՏՈՅ

Ո Ր Ո Վ Վ Ա Ր Ի Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ի Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ե Ա Յ Յ

1.

Ծագումը — Հայկական է:

Հայաստանեայց եկեղեցին շատ հեռաւոր դարերէ ի վեր հանդանակ մը կամ հաւատոյ դաւանութիւն մը կը գործածէ, եւ ինչպէս որ կ'ապահովուի, երբեք անկէ ուրիշ ալ գործածած չէ, որն որ ոչ բոլորովին Վիկիականն է եւ ոչ ալ Կոստանդինուպոլսին: Հիմակուան Հայոց թէ կաթողիկեայց եւ թէ չկաթողիկեայց գործածած ձեւը՝ շատ քիչ իրարմէ տարբերութեամբ, հետեւեալն է:

“Հաւատամք ի մի Աստուած Հայրն ամենակալ, արարիչն երկնի եւ երկրի, երեսելեաց եւ աներեւութից. եւ ի մի Տէր Յիսուս Բրիստոս, յՌդիկն Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ Միածին լիակն քան զամենայն յաւիտեանս) Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ի լոյսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ ծնունդ եւ ոչ արարած. նոյն ինքն ի քնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ եղև յերկինս եւ յերկրի, երեսելիք եւ աներեւոյթք. որ վասն մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիամայ սրբոյ Կուսէն Հոգւովն սրբով. որով էառ մարմին, հոգի եւ միտս եւ զամենայն՝ որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք. շարշարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ յերկինս նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր. զալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր ի դասել զկենդանիս եւ զմեռեալս. որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան: Հաւատամք եւ ի սուրբ Հոգին յանեղն եւ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ի մարգարէս եւ յաւետարանս, որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց զսուսեալն եւ քնակեցաւ ի սուրբն: Հաւատամք եւ ի մի միայն, ընդհանրական եւ սուսերական եկեղեցի. ի մի